

Brüssel, 14. oktoober 2025
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0321 (NLE)

14005/25
ADD 1

ENER 527
ENV 1016
RELEX 1294
COWEB 118
COEST 749

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	14. oktoober 2025
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 636 annex
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS Euroopa Liidu nimel energiaühenduse ministrite nõukogus võetava seisukoha kohta seoses energiaühenduse asutamislepingu muutmisega, et ajakohastada ja laiendada lepingu kohaldamisala vastavalt liidu keskkonnaõiguse arengule

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 636 annex.

Lisatud: COM(2025) 636 annex

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 14.10.2025
COM(2025) 636 final

ANNEX 1

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel energiaühenduse ministrite nõukogus võetava seisukoha kohta seoses energiaühenduse asutamislepingu muutmisega, et ajakohastada ja laiendada lepingu kohaldamisala vastavalt liidu keskkonnaõiguse arengule

ILISA
ENERGIAÜHENDUSE MINISTRITE NÕUKOGU

OTSUS nr 20xx/XX/MC-EnC,

xx xx 202x,

**energiaühenduse asutamislepingu muutmise ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30.
novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ (loodusliku linnustiku kaitse kohta)
teatavate sätete rakendamise kohta**

ENERGIAÜHENDUSE MINISTRITE NÕUKOGU,

võttes arvesse energiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 25 ja 79 ning artikli 100 punkti i,

ning arvestades järgmist:

- (1) Energiaühenduse asutamislepingu (edaspidi „asutamisleping“) artiklis 2 on ühe peamise eesmärgina sätestatud võrguenergiaga seotud keskkonnaseisundi ja energiatõhususe parandamine lepinguosaliste hulgas.
- (2) Asutamislepingu artiklis 12 on sätestatud, et kõik lepinguosalisel peavad täitma ühenduse keskkonnavalast õigustikku kooskõlas asutamislepingu II lisas esitatud meetmete rakendamise ajakavaga.
- (3) Asutamislepingu artiklis 16 on nimetatud ühenduse keskkonnavalane õigustik, mis on kõnealuse asutamislepinguga hõlmatud.
- (4) Asutamislepingu artikli 25 kohaselt võib energiaühendus võtta meetmeid, et rakendada II jaotises sätestatud ühenduse õigustiku muudatusi kooskõlas liidu õiguse arenguga.
- (5) Asutamislepingu artiklis 79 on sätestatud, et ministrite nõukogu, alaline kõrgetasemeline töörühm või regulatiivkomitee võtavad II jaotise alusel meetmeid Euroopa Komisjoni ettepanekul. Asutamislepingu artiklite 81 ja 82 kohaselt võetakse sellised meetmed lihthäälteenamusega, kusjuures igal lepinguosalisel on üks hääl.
- (6) Asutamislepingu artikli 100 punktis i on sätestatud, et ministrite nõukogu võib oma liikmete ühehäälse otsusega muuta lepingu I–VII jaotise sätteid.
- (7) Direktiivi 2009/147/EÜ (loodusliku linnustiku kaitse kohta) artikli 4 lõige 2 on juba nimetatud asutamislepingu artikli 16 punktis iv.
- (8) On vaja kindlustada õiglase energiasüsteemi ümberkujundamine, millega tagatakse elurikkusega kaasnevad hüved ning välditakse looduslike elupaigatüüpide ja liikide elupaikade kaitsestaatuse halvenemist rahvusvahelise tähtsusega aladel või looduslike elupaigatüüpidega ja ühenduse tähtsusega liikidega riiklikel kaitsealadel.
- (9) Asutamislepingu kontekstis tuleb võrguenergiakavad ja -projektid kavandada nii, et need leevendaksid või vajaduse korral piiraksid elurikkusele avalduvat negatiivset mõju nii palju kui võimalik.

- (10) Direktiivi 2009/147/EÜ artiklis 2 on sätestatud, et tuleb võtta meetmeid kõigi looduslikult esinevate linnuliikide arvukuse säilitamiseks liidu liikmesriikide Euroopa territooriumil.
- (11) Direktiivi 2009/147/EÜ artikli 4 lõike 4 teises lauses on sätestatud kohustus püüda vältida elupaikade saastamist või kahjustamist ka väljaspool kaitsealasid. Arvestades linnuliikide laia leviala ja liikuvust, on vaja tagada, et jõupingutusi võrguenergia mõju piiramiseks tehtaks ka väljaspool kaitsealasid.
- (12) Direktiivi 2009/147/EÜ artiklites 5 ja 9 on sätestatud raamistik kõigi looduslikult esinevate linnuliikide kaitseks liidu liikmesriikide Euroopa territooriumil. Kõnealuse direktiivi artiklis 5 loetletud keelde on vaja kohaldada võrguenergiaalase tegevuse suhtes, kuna see võib avaldada mõju looduslikult esinevatele metslinnuliikidele. Kõnealustest keeldudest võib olla vajalik teha erandeid piiratud asjaoludel, tingimusel et vajalikud kriteeriumid on täidetud.
- (13) Direktiivi 2009/147/EÜ alusel kaitstud alade suhtes kohaldatakse direktiivi 92/43/EMÜ (looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta) artikli 6 lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud nõudeid vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 7. Kõnealuse artikli 6 lõigetes 2, 3 ja 4 on sätestatud raamistik alapõhiseks kaitseks ning kaitseks ennetavate ja menetluslike nõuete kaudu, et aidata kaasa ühenduse tähtsusega looduslike elupaikade ning looduslike looma- ja taimeliikide soodsa kaitsestaatuse säilitamisele või taastamisele.
- (14) Kavad ja projektid direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 tähenduses võivad olla seotud ka võrguenergiaga ning neil võib olla märkimisväärne mõju selliste rahvusvahelise tähtsusega alade ning riikide kaitsealade terviklikkusele, kus asuvad ühenduse tähtsusega looduslikud elupaigatüübid ja liigid. Kui kõnealuseid võrguenergiakavasid või -projekte tuleb ülekaalukatel avaliku huviga seotud põhjustel siiski ellu viia, on vaja võtta kompensatsioonimeetmeid.
- (15) Direktiiv 2009/147/EÜ on koos direktiiviga 92/43/EMÜ liidu õiguses peamine õiguslik vahend Berni konventsioonist Euroopa floora ja fauna ning nende kasvu- ja elupaikade kaitse kohta (edaspidi „konventsioon“) tulenevate liidu rahvusvaheliste kohustuste rakendamiseks. Igas Berni konventsiooni osalisriigis ja vaatlejariigis tuleb konventsiooni üldiste eesmärkide saavutamiseks luua Emeraldi võrgustiku erikaitsealad. Kõik asutamislepingu osalised, välja arvatud Kosovo,¹ on ühtlasi konventsiooni osalised. Igas Berni konventsiooni osalisriigis määratakse Emeraldi võrgustiku erikaitsealad ja selliste erikaitsealade kandidaadid. Emeraldi võrgustikku arendatakse edasi, kuna selles esineb lünki, mistõttu seda ei saa veel pidada täielikuks ja piisavaks, et toetada konventsiooni eesmärkide saavutamist.
- (16) Siseriikliku õigusega kaitstud alade eesmärk on saavutada elupaigatüüpide ja liikide ning nendega seotud ökosüsteemi teenuste ja kultuuriliste väärtuste pikaajaline kaitse. Sellised alad on olemas kõigil asutamislepingu osalistel.
- (17) Ramsari alad on rahvusvahelise tähtsusega märgalad, mis on määratletud rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eelkõige veelindude elupaikade konventsioonis (edaspidi „Ramsari konventsioon“), mis on valitsustevaheline kokkulepe, mille eesmärk on peatada märgalade kadu kogu maailmas. Kõik asutamislepingu osalised, välja arvatud Kosovo, on ühtlasi Ramsari konventsiooni osalised ja neil on kindlaksmääratud Ramsari alad.

¹ See nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

- (18) Asutamislepingus käsitletakse direktiivi 2009/147/EÜ rakendamise seotud kavasad ja projekte, viidates direktiivi 92/43/EMÜ artiklitele 6 ja 7. Seepärast tagab direktiivi 2009/147/EÜ lisamine ühenduse keskkonnavalasessse õigustikku, et energiavõrguga seotud kavade ja projektide kavandamisel ja rakendamisel võetakse arvesse linnuliikide ja nende elupaikade kaitset.
- (19) Direktiivi 2009/147/EÜ artiklit 2, artikli 4 lõike 4 teist lauset, artikleid 5 ja 9 ning I lisa ei ole energiaühenduse keskkonnavalasessse õigustikku veel üle võetud.
- (20) Asutamislepingu artikli 94 kohaselt peavad institutsioonid tõlgendama kõiki asutamislepingus kasutatud liidu õigusest tulenevaid määratlusi või muid mõisteid kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu praktikaga.
- (21) Juhenddokumentides² esitatakse komisjoni arusaam direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätetest, sealhulgas selle kohaldamisest direktiivi 2009/147/EÜ suhtes, ning neis võidakse anda juhiseid nende kohaldamiseks, võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu asjakohast kohtupraktikat ja liidu liikmesriikides rakendamisel saadud kogemusi.
- (22) Asutamislepingu artiklis 16 sätestatud ühenduse keskkonnavalane õigustik ja lepingu II lisa sätestatud rakendamise ajakava tuleks viia vastavusse looduskaitset käsitleva liidu õigusega, niivõrd kui see on seotud võrguenergiaga.
- (23) Keskkonnaküsimuste töökond analüüsis ettepanekut üksikasjalikult xxx ja xxx toimunud kohtumistel ning soovitas selle vastu võtta mitmete kohandustega, mis on esitatud käesolevas otsuses. Kohandustes leppis kokku Euroopa Komisjon.
- (24) Alaline kõrgetasemeline töörühm töötas xxx ja xxx korraldatud kohtumistel välja käesoleva otsuse ja tegi ettepaneku see vastu võtta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Energiaühenduse asutamislepingut muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 16 punkt iv asendatakse järgmisega:

„iv) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ (loodusliku linnustiku kaitse kohta) artikkel 2, artikli 4 lõige 2 ja artikli 4 lõike 4 teine lause, artikkel 5, artikkel 9 ja I lisa.“

2) II lisa punkt 4 asendatakse järgmisega:

„4. Iga lepinguosaline rakendab 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ (loodusliku linnustiku kaitse kohta) artiklit 2, artikli 4 lõiget 2 ja artikli 4 lõike 4 teist lauset, artikleid 5 ja 9 ning I lisa hiljemalt [viis aastat pärast käesoleva otsuse

² Natura 2000 alade kaitsekorraldus – elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (C/2018/7621); ning komisjoni teatis „Natura 2000 aladega seotud kavade ja projektide hindamine. Metoodilised suunised elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigete 3 ja 4 sätete kohta“ (C/2021/6913).

vastuvõtmise kuupäeva], ilma et see piiraks liidu ühinemisprotsessist tulenevaid kohustusi ja muid rahvusvahelisi kohustusi.“

Artikkel 2

1. Energiaühenduse asutamislepingu II jaotise kohaldamisel tõlgendatakse direktiivi 2009/147/EÜ artiklit 2 järgmiselt:

„Lepinguosalised võtavad võrguenergia valdkonnas vajalikke meetmeid, et säilitada kõikide looduslikult esinevate linnuliikide arvukus nende lepinguosaliste territooriumil, kelle suhtes kohaldatakse energiaühenduse asutamislepingut, tasemel, mis vastab eelkõige ökoloogilistele, teaduslikele ja kultuurilistele nõuetele, võttes samal ajal arvesse majanduslikke ja puhkeaja veetmise vajadusi, või kohandada nende liikide arvukus sellele tasemele.“

2. Energiaühenduse asutamislepingu II jaotise kohaldamisel tõlgendatakse direktiivi 2009/147/EÜ artikli 4 lõike 4 teist lauset järgmiselt:

„Lisaks püüavad lepinguosalised vältida linnuliikide elupaikade saastamist või kahjustamist ka väljaspool katsealasid, niivõrd kui see on seotud võrguenergiaga.“

3. Energiaühenduse asutamislepingu II jaotise kohaldamisel tõlgendatakse direktiivi 2009/147/EÜ artiklit 5 järgmiselt:

„Ilma et see piiraks artikli 9 kohaldamist, võtavad lepinguosalised vajalikud meetmed, et luua kõigi looduslikult esinevate linnuliikide üldine kaitsesüsteem nende lepinguosaliste Euroopa territooriumil, kelle suhtes kohaldatakse energiaühenduse asutamislepingut, keelates eelkõige:

- a) tahtliku tapmise või püüdmise mis tahes viisil;
- b) pesade ja munade tahtliku hävitamise või kahjustamise või pesade kõrvaldamise;
- c) linnumunade korjamise loodusest ja munade või tühjade koorte hoidmise;
- d) lindude tahtliku häirimise eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal, niivõrd kui selline häirimine on käesoleva direktiivi eesmärkide seisukohalt oluline;
- e) nende linnuliikide isendite pidamise, mille jahtimine ja püüdmine on keelatud.“

4. Energiaühenduse asutamislepingu II jaotise kohaldamisel tõlgendatakse direktiivi 2009/147/EÜ artiklit 9 järgmiselt:

„1. Lepinguosalised võivad teiste rahuldavate lahenduste puudumisel teha erandeid artikli 5 sätetest järgmistel põhjustel:

- a) – rahva tervise ja ohutuse huvides,

- lennuohutuse huvides,
 - vältimaks tõsist kahju viljasaagile, kariloomadele, metsadele, kalastuspiirkondadele ja vetele,
 - taimestiku ja loomastiku kaitseks;
- b) teadus- ja õppetöö, taasisustamise, uuesti loodusesse laskmise ja selleks vajaliku paljundamise eesmärgil;
- c) lubamaks range järelevalve tingimustes ja valikuliselt teatavate lindude vähesel arvul püüdmist, pidamist või muud mõistlikku kasutamist.

2. Lõikes 1 osutatud erandite puhul peab olema täpsustatud:

- a) milliste liikide suhtes erandeid kohaldatakse;
- b) püüdmiseks või tapmiseks lubatud vahendid, seadised või viisid;
- c) millise riski tingimustel ja millisel ajal ning kus selliseid erandeid võib lubada;
- d) ametiasutus, kes on volitatud kinnitama, et nõutud tingimused on täidetud, ning otsustama, milliseid vahendeid, seadiseid või viise võib kasutada, millises ulatuses ja kellel see on lubatud;
- e) milliseid kontrollimeetmeid rakendatakse.

3. Lepinguosalised saadavad igal aastal energiaühenduse sekretariaadile (edaspidi „sekretariaat“) aruande lõigete 1 ja 2 rakendamise kohta. Sekretariaat tagab, et aruanded tehakse üldsusele kättesaadavaks.

4. Sekretariaat tagab kättesaadava teabe ja eelkõige talle vastavalt lõikele 3 edastatud teabe põhjal pidevalt, et lõikes 1 osutatud erandite tagajärjed ei ole vastuolus käesoleva direktiiviga. Selleks võtab sekretariaat vajalikke meetmeid.“

Artikkel 3

1. Lepinguosalised jõustavad direktiivi 2009/147/EÜ artikli 2, artikli 4 lõike 4 teise lause, artikli 5 ja artikli 9 nõuetele vastamiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [viis aastat pärast käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäeva], ilma et see piiraks liidu ühinemisprotsessist tulenevaid kohustusi ja muid rahvusvahelisi kohustusi. Nad teavitavad sellest viivitamata energiaühenduse sekretariaati (edaspidi „sekretariaat“).

2. Kui lepinguosalised lõikes 1 osutatud normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viited käesolevale otsusele ja direktiivile 2009/147/EÜ. Sellise viitamise viisi näevad ette lepinguosalised.

3. Lepinguosalised edastavad sekretariaadile käesoleva otsuse ja direktiiviga 2009/147/EÜ reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub siis, kui ministrite nõukogu selle heaks kiidab.

Artikkel 5

Otsus on adresseeritud energiaühenduse asutamislepingu osalistele.

[xxx], [KUUPÄEV]

Ministrite nõukogu nimel
(eesistuja)